

élén hivataláról lemondott. Az újabb alkotmányos időben újra Gömör-megye főispáni székén látjuk Andrássy Manót, ki ott a megyerendezési törvény megalkotásáig meg is maradt.

Az utolsó parlamenti választások alkalmával 1881-ben képviselővé választották s mint ilyen, tagja a ház legfontosabb bizottságának, a pénzügyi bizottságnak.

Ő kezdeményezte Magyarországon a vas finomítását barna szénrel s egész kedvteléssel adta magát a vasipar fejlesztésére. Nagy áldozattal egyesülvén a rima-murányi társasággal, sikerült neki az ozdi vasfinomító gyár felállítása, melyben több, mint 8 év alatt az ő elnöksége alatt folyt a serény munka. Ugyancsak ő hozta létre 1868-ban a salgó-tarjáni nagy vasfinomító gyárt is, — nem kevés idő és pénzbeli áldozattal s ellehetett mondani, hogy mindkét gyár a monarchia legjobban kamatozó vállalatai. Most a kettő egyesülvén, 9 millió értéket képviselnek.

Miután nagyobb mennyiségű vaskövet szerzett, a Rothschildház wtkovitzai gyárával társaságba lépven, Ostrauban két nagyszerű kohót állított évi 400,000 m.-mázsa productióval. Mint ezen társulat elnöke megalakította a borsodi bányatársulatot s így a századokig érték nélkül heverő rudabányai és telekesi vaskőből a Barczikáról Rudabányáig vezető, ugy szintén a marxdorfi több mértföldnyi vasutak által évenként legalább 1 millió m.-mázsanyi használtatik föl Ostrauban — mi a felső-magyarországi vaspályáknak nem csekély jövedelmi forrást nyújt.

De Andrássy Manó gróf kiváló előszeretete a vas iránt, nem szünő tevékenysége, vas-szoliditással párosult vállalkozási szelleme és oly mérvű gyakorlati érzéke, mely tiz más embernek felosztva is elég volna, megtermették a legjobb gyümölcsöket: tulajdon vasproductióját 30,000 bécsi mázsáról 250,000 m.-mázsa-ra fokozta s az utolsó évig a legjobb aczélkészítésre alkalmas vasból jelentékeny mennyiséget szállított Oroszországba, Amerikába és Stájerországba. Neki az az elve, hogy ha mindenki csak ahhoz fog, a mihez ért, boldogul és lát eredményt s ezen elv nála, mint a nevéhez fűződő nagyszabású ipari alkotások is bizonyítják, ugy a magán, mint a nemzeti vagyonsodás jelentékeny tényezőjének bizonyult.

Apáthy István

Apáthy István szül. 1829. aug. 19-én Hidján, Tolna-megyében, hol atyja Bezeredy Istvánnál gazdatiszt volt; az elemi iskolát szülőhelyén, a gymnáziumot N.-Kanizsán végezte. Ezután a piarista szerzetbe lépett, hol két évet töltött. A forradalom kitörésével kilépett a szerzetből s honvédtüzér, később pedig tisztté lett Perczel, Aulich, majd Asboth és Nagy Sándor táborában. A világosi fegyverletétel után hosszabb ideig bujdosott, végül Pestre jött, hol az egyetemen a

jogot tanulta; 1855-ben bevégezte tanulmányait, 1857-ben tudorrá avattatott, 1859-ben pedig, az akkori rendszer szerint, ügyvéddé lett. Tíz évig tartó ügyvédi pályája végén kezdett az irodalommal foglalkozni. Ez időben jelent meg a »Váltó jogtan« című munkája (Budapest, 1869.). — 1870-ben a budapesti egyetemen a váltó, kereskedelmi és a tételes nemzetközi jog nyilvános rendes tanárává neveztetett ki. Ez időtől kezdve nagy számban jelentek kiváló tudományos beccsel bíró jogi munkái, mint: »A váltójog közikönyve« (Budapest, 1870.);

Apáthy István.

»Polgári törvénykezési rendtartás« (Budapest, 1871.); »A magyar váltóeljárás« (Budapest, 1872.); »A magyar kereskedelmi törvénykönyv tervezete« (Budapest, 1872—73.); »A magyar váltótörvénykönyv tervezete« (Budapest, 1873.); »A magyar csódtörvény tervezete« (Budapest, 1874.); »Kereskedelmi jog« (Budapest, 1876.); »Anyagi és alaki váltójog« (Budapest, 1877.); »Tételes európai nemzetközi jog« (Budapest, 1878.); kidolgozta Pauler miniszter megbízásából az általános magánjogi törvénykönyv kö-

telmi részét (1882.), mely 852 §-ból áll s a terjedelmes indokolással együtt közkézen forog.

Tehát folytonos, szakadatlan munkásságot fejtett ki a tudományos irodalom terén s mint az egyetemi tanszékek annyi jelese, Apáthy sem elégedett meg a praelectiókkal, hanem szakmáját irodalmi téren is művelve, azt jelentékenyen vitte előbbre.

Említett jeles munkái közül a kereskedelmi és váltójog tervezete az 1875—78-ki országgyűlés által törvénynyé emeltetett és a kereskedelmi törvénykönyv tervezete által szerzett érdemeiért királyi tancsossá neveztetett ki, a magyar akadémia pedig tagjává választotta meg. A »kereskedelmi jog« című munkáját az akadémia nagy díjával jutalmazta meg.

Tanári működése terén szerzett érdemei elismerésül a III. oszt. vaskoronarendet kapta. A budapesti kereskedelmi és iparkamara leve-

lező tagjául választotta őt. Volt az egyetemnek rectora s a jogi kar decánja.

Képviselőnek 1878- és 1881-ben a letenyei kerület választotta. Bejutván a törvényhozás termébe, fontos kérdéseknél kiváló szerepet játszott. Mint előadó működött az értékpapírok megsemmisítéséről, a gőzmalmokról szóló javaslatok s a csődtörvény tárgyalásakor. Legutóbb a szerzői jogról szóló javaslat előadójává választotta az igazságügyi bizottság. Ezenkívül részt vett a ház más nevezetesebb vitáiban is. Így többször felszólalt az igazságügyi költségvetésnél, a szegedi moratoriumnál, a berlini szerződés becikkelyezésénél, mikor is nagy fölényen polemisált Szilágyi Dezsővel.

Az alapítványok és alapítványi alapok jogi természetének megvizsgálására kiküldött bizottság megbízásából egy általános jelentést szerkesztett, melyben az érintett alapok jogi természetére vonatkozó adatokat kritikailag méltatja; a második jelentésben pedig ezen adatok alapján jogi véleményét fejt ki az alapok természetét illetőleg. — Az első jelentés 1881. januárban, a második 1882. novemberben kelt. Mindkettő lényegesen hozzájárult e fontos kérdésben a nézetek tisztázásához.

Apáthy nemcsak a szabadelvű pártban, de az egész képviselőházban egyik legkiválóbb kapacitás. Mint képviselő, elnöke a ház igazságügyi bizottságának 3 év óta.

Baross Gábor.

A közmunka- és közlekedési miniszteriumhoz 1883. ápril elején kinevezett államtitkár, Bellusi Baross Gábor aránylag még fiatal ember, született 1848. jun. 6-án Trencsénmegyében. Atyja Baross Antal, volt főszolgabíró; anyja Pongrácz Natália, Trencsénmegyében köztisztviselőként álló egyéniségek. Igaz magyar család, a régi nemesi családok minden erényeivel, azok fogyatkozásai és félszedségei nélkül. A derék szülők, kikről Gábor fiok bizalmas baráti körben a legmelegebb kegyelettel és igazi fiui szeretettel szokott megemlékezni, gondos nevelésben és oktatásban részesítették Gábort, kiről egyik volt tanára, az ismert nevű Berecz Antal is azt mondja, hogy legkitünőbb, legtehetségesebb tanítványai közé tartozott s értelmesség, a felfogás gyorsasága tekintetében ritkította párját azok között, kiket valaha tanított.

Baross Gábor tanulmányait a budapesti egyetemen 1869-ben végezte s köz- és váltó-ügyvéd lett 1871-ben. Első gondja volt tehát, tanulmányait a kor kívánalmainak megfelelőleg befejezni és csak azután a közpályára lépni, nem pedig, mint ezelőtt nálunk sokan és rendszerint tenni szokták, kellő tanulmányok megszerzése nélkül azonnal közhivatalt vállalni. Innen kezdve tanulmányainak befejezte után, gyorsan emelkedett.

1869-ben mint tiszteletbeli megyei aljegyző a trencsényi kir. törvényszéknél alkalmaztatott; 1871-ben megyei valóságos aljegyzővé